

Reflektorem po świecie kardiologii

Kongres PTK — interdyscyplinarność— innowacje—multimedia

XXIII Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego w Katowicach (26–28 września 2019 roku) będzie najważniejszym spotkaniem naukowym i edukacyjnym lekarzy kardiologów w Polsce. W tym roku odbędzie się on w nowoczesnej przestrzeni wystawowej Międzynarodowego Centrum Kongresowego w Katowicach.

W programie Spotkania przewidywane są wielodyscyplinarne wykłady i dyskusje na temat aktualnych problemów dotyczących chorób układu krążenia, a także prezentacja wyników badań i ocena skuteczności nowych metod diagnostycznych. Omówione zostaną również najnowsze osiągnięcia z zakresu kardiologii, kardiochirurgii oraz nauk pokrewnych.

Do Katowic zostali zaproszeni wybitni eksperci z kraju i zagranicy, co zdaniem organizatorów gwarantuje bardzo wysoki poziom programu naukowego.

W ciągu trzech intensywnych dni obrad odbędzie się prawie 130 sesji, wśród których nie zabraknie, jak co roku, sesji sekcji, sesji przypadków klinicznych, sesji prac oryginalnych oraz sesji satelitarnych.

Tegorocznym przebojem będzie jednak zapewne Digital Cardio Area.

To wyjątkowe przedsięwzięcie, gdzie w jednym miejscu spotyka się grono największych autorytetów środowiska kardiologicznego oraz firm, tzw. „startupów” i instytutów realizujących zaawansowane technologicznie prace nad najnowocześniejszymi rozwiązaniami, służącymi ostatecznie codziennej pracy lekarzy i zdrowiu pacjentów. Z jednej strony będzie to miejsce służące prezentacji nowości, z drugiej — świetna okazja do rozpoczęcia dyskusji na temat szans i zagrożeń dla różnorodnych koncepcji na innowacyjne produkty bądź usługi, które w niedalekiej przyszłości będą wykorzystywane w praktyce. Organizatorzy sądzą, że będzie to również idealna

Międzynarodowy Kongres PTK w Katowicach będzie najważniejszym spotkaniem naukowym i edukacyjnym lekarzy kardiologów w Polsce

przezeń dla przedsiębiorstw i innych instytucji specjalizujących się w nowoczesnych rozwiązaniach dla kardiologii, aby te właśnie rozwiązania pokazać 'na żywo' i jednocześnie skonfrontować z wymaganiami środowiska kardiologicznego.

Kolejną nowością będzie zaplanowane na 28 września 2019 roku w Katowicach pierwsze forum pod hasłem „Serce Pacjenta”. To unikatowe zamierzenie edukacyjne skierowane jest zarówno do indywidualnych pacjentów z chorobami układu krążenia, jak i organizacji zrzeszających pacjentów i ich bliskich, którego inicjatorem jest Polskie Towarzystwo Kardiologiczne.

Bezpośrednim przyczynkiem tej inicjatywy jest głębokie przeświadczenie środowiska kardiologicznego, że coraz bardziej zaawansowane metody terapii chorych z chorobami układu sercowo-naczyniowego wymagają wysokiego poziomu świadomości i ścisłej współpracy pacjentów i zespołów terapeutycznych, co ma znaczenie nie tylko dla zdrowia pacjentów, ale także konsekwencje społeczno-ekonomiczne w postaci znacznej redukcji kosztów opieki zdrowotnej. Skuteczność stosowanych terapii i spodziewane efekty zależą również od postępowania niefarmakologicznego i nieinwazyjnych metod leczenia, poprzez świadomą modyfikację dotychczasowego stylu życia i konsekwentne przestrzeganie zaleceń lekarskich. Polskie Towarzystwo Kardiologiczne świadome wyzwań związanych ze współczesnymi terapiami występuje z inicjatywą aktywnego włączania pacjentów i ich bliskich w proces leczenia.

Pierwsze Forum „Serce Pacjenta” stawia sobie za cel dotarcie z wiedzą na temat profilaktyki, leczenia i konsekwencji stosowanych terapii do indywidualnych pacjentów i ich bliskich, lokalnych centrów inicjatyw senioralnych, fundacji i stowarzyszeń zajmujących się promocją zachowań prozdrowotnych oraz organizacji pozarządowych i administracji lokalnej, których wsparcie przyczyni się do sukcesu Forum.

Tak szerokie grono odbiorców Forum wpływa na jego bogatą formułę z licznymi warsztatami i trzema nurtami edukacyjnymi dla pacjentów — pacjent po zawale, pacjent z arytmia i pacjent z niewydolnością serca. Ponadto zachęcamy do zapoznania się z kampaniami prozdrowotnymi PTK, zapraszamy do ogólnodostępnych konsultacji lekarskich, debaty i spotkań przedstawicieli administracji (MZ NFZ, ZUS) z organizacjami zrzeszającymi pacjentów oraz przedstawicielami Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Organizatorzy przygotowali również porady prawno-ekonomiczne dotyczące zakładania organizacji pacjentów, pozyskiwania środków finansowych przez te organizacje oraz sposobów współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi.

Organizatorzy są przekonani, że program edukacyjny, który przygotowali, i jego nowoczesna, interdyscy-

plinarna formuła zachęci wszystkich do przyjazdu do stolicy Górnego Śląska

Zarząd Główny też stawia na media

Zarząd Główny PTK poszukuje firmy, która podjęłaby się prowadzenia szeroko zakrojonych działań medialnych omawiających problematykę zaburzeń rytmu serca i ich leczenia oraz promowanie wizerunku Sekcji Rytmu Serca (SRS) Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

Przewidywany zakres prac to przede wszystkim opracowywanie strategii komunikacji i przygotowanie harmonogramu działań czy bieżące reagowanie na aktualną sytuację, opracowanie strategii działań promocyjnych i wspierających Sekcję Rytmu Serca PTK polegających między innymi na współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami, innymi ważnymi dla SRS PTK podmiotami.

Kolejnym ważnym zadaniem będzie przeprowadzenie wywiadów z kluczowymi dla SRS PTK osobami, tworzenie informacji oraz artykułów prasowych na potrzeby mediów oraz kanałów, którymi dysponuje SRS (strona www oraz profil na FB), współpraca z dziennikarzami prasy, radia, telewizji czy też wydawnictw internetowych, doradztwo wizerunkowe, a nawet organizacja konferencji prasowych.

Ewentualny kontrahent powinien również uczestniczyć w procesie przygotowywania komunikatów informacyjno-promocyjnych dla partnerów oraz na potrzeby publikacji internetowych i prasowych, podsumowań, raportów z działań czy choćby ofert partnerskich dla projektów medialnych, które mogą w przyszłości być realizowane przez SRS PTK. Koniecznym warunkiem współpracy jest jednak umiejętność współpracy ze środowiskiem kardiologicznym i stowarzyszeniami zrzeszającymi pacjentów.

Zadania trudne, ale możliwe do zrealizowania. Redakcja „Kardiologii Inwazyjnej” mocno trzyma kciuki.

A Szczecin na echo i spacer

Kolejna, dwudziesta pierwsza, edycja Bałtyckich Dni Kardiologii przebiegających pod hasłem „Od czynników ryzyka do niewydolności serca” odbędzie się w szczecińskim Hotelu Radisson Blu w dniach 4–5 października 2019 roku. Tegoroczne Bałtyckie Dni Kardiologii to dwa intensywne dni sesji i kursów z zakresu kardiologii i echokardiografii prowadzone przez znanych polskich i zagranicznych wykładowców.

W piątek, 4 października zaplanowany jest międzynarodowy kurs „Wady zastawki aortalnej i choroby aorty” (EACVI Teaching Course „Aortic valve and aortae diseases”) organizowany pod auspicjami Europejskiej Asocjacji Obrazowania Serca i Naczyń (EACVI, *European Association of Cardiovascular Imaging*).

XXI Bałtyckie Dni Kardiologii będą również pretekstem do odwiedzenia pięknych miejsc w Szczecinie

Kontynuacją piątkowego spotkania będą obrady XXI Ogólnopolskiej Międzynarodowej Konferencji Stres i Kontrast ECHO, „Diagnostyka i leczenie z echokardiografią. Standardy 2019”. Konferencję zakończy nocna Sesja Klubu Przewodniczących Sekcji Echokardiografii PTK: „Horror ECHO i największe pomyłki”, w czasie której przy świecach i kawie, w miłej atmosferze można będzie posłuchać wykładów wieczornych porozmawiać o ciekawych przypadkach klinicznych.

W sobotę 5 października zaplanowany jest ciąg dalszy XXI Ogólnopolskiej Międzynarodowej Konferencji Stres i Kontrast ECHO, w trakcie której odbędą się sesje dotyczące chorych z chorobą wieńcową i chorych z cukrzycą, a także poruszone będą między innymi tematy dotyczące pacjentów z niewydolnością serca. Konferencję zakończy sesja „Pacjent onkologiczny: kardiotoxycyżność onkoterapii. IV Sympozjum Kardio-Onko BDK”.

Organizatorzy wierzą, że XXI Bałtyckie Dni Kardiologii nie tylko spełnią oczekiwania uczestników w aspekcie merytorycznym, i staną się ciekawą platformą do dyskusji w obecności ekspertów, ale będą również pretekstem do odwiedzenia pięknych miejsc w Szczecinie.

Serce i mózg — nierozłączna para

„Podhalańskie warsztaty neurologiczno-kardiologiczne 2019” w Nowym Targu będą kolejną okazją do spotkania wszystkich zainteresowanych chorobami na styku neurologii i kardiologii. Tym razem planowane jest przede wszystkim omówienie wytycznych dotyczących tych specjalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem wyników najnowszych badań klinicznych. Warto podkreślić, że eksperci *European Society of Cardiology* przygotowali do publikacji zalecenia dotyczące dyslipidemii, arytmii nadkomorowych oraz chorób sercowo-naczyniowych w cukrzycy; natomiast *American College of Cardiology* — zalecenia dotyczące migotania przedsionków, prewencji chorób sercowo-naczyniowych oraz interwencji w obwodowych chorobach naczyniowych. Z zaleceń

neurologicznych spodziewamy się publikacji *American Academy of Neurology* dotyczących prewencji udarów, leczenia reperfuzyjnego udarów oraz postępowania po resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

O zatorowości... na nowo

Zatorowość płucna — najnowsze wytyczne Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego to tytuł konferencji naukowo dydaktycznej zorganizowanej pod patronatem Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii z Centrum Diagnostyki i Leczenia Żyłnej Choroby Zakrzepowo-Zatorowej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, która odbędzie się dniu 19 października 2019 roku w Centrum Dydaktycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Program spotkania został przygotowany tak, by stworzyć możliwości szczegółowego omówienia szerokiego panelu tematów związanych z opublikowaną niedawno nową edycją wytycznych Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego dotyczących diagnostyki i leczenia ostrej zatorowości płucnej. Organizatorzy obiecują prezentację i dokładną ocenę znaczenia wszystkich nowości dotyczących diagnostyki i oceny rokowania chorych z OZP. W trakcie spotkania omówione zostaną również takie ważne problemy kliniczne, jak sposób wyboru optymalnej antykoagulacji i czasu jej trwania, a także wzrastające znaczenie technik kardiologii interwencyjnej w leczeniu ostrej OZP, jak i późnego jej następstwa, jakim jest zakrzepowo zatorowe nadciśnienie płucne.

Konferencja jest adresowana do szerokiego grona słuchaczy, nie tylko specjalistów kardiologów, pulmonologów, internistów, lekarzy rodzinnych, ale również do studentów medycyny zainteresowanych chorobami sercowo-naczyniowym.

W Warszawie na nowo... o zatorowości

Kardioonkologia po europejsku

Europejskie Sympozjum Kardiologiczno-Onkologiczne (ECOS) 2019 odbędzie się w dniach 17–19 października 2019 roku w hotelu Barcelona Center w Barcelonie w Hiszpanii.

Tegoroczne ECOS odbędzie się w Barcelonie w Hiszpanii

ECOS 2019 to innowacyjne dwudniowe sympozjum zorganizowane dla realizacji zasad kształcenia ustawicznego (CME), z fakultatywnymi warsztatami przed- i pokonferencyjnymi, zaprojektowane w celu sprostania wymaganiom edukacyjnym wielodyscyplinarnych zespołów kardiologii, skierowane do kardiologów, onkologów klinicznych, radioterapeutów, hematologów, pielęgniarek kardiologicznych i onkologicznych, farmaceutów oraz innych specjalistów zajmujących się leczeniem chorób nowotworowych. Program ECOS 2019 został opracowany przez Komitet Organizacyjny Sterujący złożony z międzynarodowych ekspertów w dziedzinie kardiologii. Sesje edukacyjne wykorzystują wiele interaktywnych form, koncentrują się na najważniejszych tematach, omawiają najnowsze dane w kontekście codziennych wyzwań klinicznych (tab. 1).

Tabela 1. EuroCardio-Onc.org

Praktyczne warsztaty wykorzystania najnowszych metod echokardiograficznych u chorych na nowotwory
Omawianie trudnych przypadków klinicznych przez wielodyscyplinarne zespoły kardiologiczne
Interwencje sercowo-naczyniowe u chorych na nowotwory
Powikłania sercowe immunoterapii oraz stosowania leków ukierunkowanych molekularnie
Rola biomarkerów w kardiologii
Organizacja praktyki kardiologicznej z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych

ECOS 2019 będzie wyjątkowym spotkaniem, które z pewnością dostarczy nowych pomysłów na pracę naukową, stworzy możliwości nawiązania współpracy, a owocne dyskusje przyczynią się do dzielenia ważnymi doświadczeniami klinicznymi w tym szybko zmieniającym się obszarze terapeutycznym.

Organizatorzy są przekonani, że spotkanie okaże się cennym i satysfakcjonującym źródłem dla rozwoju swojej wiedzy na temat leczenia chorych na nowotwory.

AS KIER bierze (prawie) wszystko

AS KIER, czyli po prostu Arytmia Serca Kardiologia IntERwencyjna to jedynie w regionie województwa łódzkiego spotkanie kardiologiczne kierowane w szczególności do lekarzy rodzinnych, a także internistów.

W Polsce około 100 tysięcy osób rocznie dozna je zawału serca, a u około 50% chorych jest to pierwszy objaw choroby wieńcowej. Natomiast prawie 70% społeczeństwa odwiedza raz w roku lekarza rodzinnego. Prawdopodobieństwo, że pacjent z ostrym zespołem wieńcowym znajdzie się w gabinecie lekarza POZ, jest więc bardzo duże. Podczas trwania Konferencji organizatorzy będą starali się nauczyć, jak rozpoznać zawał serca oraz jakie wdrożyć postępowanie, przybliżą również problemy leczenia pacjentów po zawale serca oraz opowiedzą co zrobić, aby uniknąć kolejnego zawału, a także jak ograniczyć postępy choroby i poprawić jakość życia chorego. W programie znalazły się również zagadnienia związane z problematyką leczenia migotania przedsionków. Przedstawione zostaną najnowsze rekomendacje dotyczące przygotowania pacjentów przyjmujących leki przeciwkrzepliwych do zabiegów niekardiologicznych.

As Kier bierze w Łodzi (prawie) wszystko

Jak co roku o krążeniu płucnym...

Kolejna IX już Ogólnopolska Konferencja Naukowa Sekcji Krążenia Płucnego PTK, a odbędzie się w Katowickim hotelu Vienna House Easy w dniach 21–23.11.2019.

Doroczne Spotkanie Sekcji Krążenia Płucnego jest najważniejszym, corocznym wydarzeniem dla grona Lekarzy, Pielęgniarek i Zawodów Paramedycznych działających w tym obszarze medycyny.

W kolejnych edycjach Konferencji uczestniczyło około 300 specjalistów w dziedzinie kardiologii z ośrodków medycznych z całej Polski. Gospodarze zakładają, że również w tym roku będą mogli gościć w Katowicach podobną liczbę uczestników. Zaproszeni są zarówno lekarze zajmujący się leczeniem osób dorosłych, jak i dzieci.

Konferencja dedykowana jest także pielęgniarkom i przedstawicielom zawodów paramedycznych, dla których przygotowany będzie cykl dedykowanych wykładów.

Program tegorocznej konferencji oprócz zagadnień z zakresu tętniczego nadciśnienia płucnego będzie zawierał treści dotyczące niewydolności serca, żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej, zatorowości płucnej, leczenia przeciwkrzepliwego oraz echokardiografii i innych metod obrazowania w ocenie krążenia płucnego.

W tym roku organizatorzy zaprosili między innymi światowej klasy ekspert Prof. Hiromi Matsubarę.

...i kardiologii prewencyjnej

XII Konferencja Naukowej Sekcji Prewencji i Epidemiologii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego „Kardiologia Prewencyjna 2019 — wytyczne, wątpliwości, gorące tematy” to kolejne spotkania multidyscyplinarne, na które zapraszano nie tylko kardiologów, ale także internistów i lekarzy rodzinnych oraz profesjonalistów z innych dziedzin medycyny i nauk o zdrowiu. Podobnie jak w latach poprzednich udział w konferencji zapowiedzieli najlepsi wykładowcy i najwybitniejsi polscy eksperci. Tegoroczna konferencja będzie obfitować w wiele oryginalnych doniesień naukowych, ważnych wykładów, a także ciekawych debat. Wykładowcy w sposób przystępny i praktyczny podsumują najnowsze zmiany w wytycznych diagnostyki i leczenia chorób układu krążenia. Profesor Piotr Jankowski kierujący pracami Komitetu organizacyjnego wyraził nadzieję, że atrakcyjny program oraz atmosfera miasta o niezwykłej historii i bogatej tradycji, jakim jest Kraków, będzie sprzyjać obradom. Redakcja „Kardiologii Inwazyjnej” życzy, by tegoroczna konferencja, wzorem poprzednich organizowanych przez Sekcję, okazała się sukcesem i miejscem twórczej wymiany poglądów.

Przez *fast food* do (zawału) serca

W trakcie 67. dorocznego spotkania naukowego Towarzystwa Kardiologicznego Australii i Nowej Zelandii (CSANZ), które odbyło się w dniach 8–11 sierpnia 2019 roku w Adelajdzie w Australii przedstawiono wyniki badania potwierdzającego, że na obszarach, na których działa większa liczba barów oferujących jedzenie typu *fast food* obserwuje się zdecydowanie większą częstość występowania ostrych zespołów wieńcowych. Wynik badania wykazał również, że... powstanie każdego nowego baru szybkiej obsługi skutkuje wystąpieniem rocznie dodatkowych czterech przypadków zawału serca na 100 000 mieszkańców danego rejonu .

Protokół tego bardzo ciekawego badania objął prawie 3070 pacjentów, którzy zostali przyjęci do szpitala z rozpoznaniem zawałem serca w regionie Hunter

w Australii w latach 2011–2013. Baza danych zawierała również domowy kod pocztowy każdego pacjenta, umożliwiając badaczom analizę otaczającego ich „środowiska *fast food*”. Badacze zarejestrowali także całkowitą liczbę punktów sprzedaży żywności *fast food* w każdym obszarze i porównali różne obszary w celu analizy związku między gęstością restauracji *fast food* i występowaniem przypadków zawału serca.

Autor tej pracy, dr Tarunpreet Saluja z Uniwersytetu w Newcastle w Australii, uzasadniając potrzebę przeprowadzenia swoich analiz, stwierdził, że choć poprzednie badania jednoznacznie potwierdziły szkodliwość że jedzenia typu *fast food*, które cechuje niska wartość odżywcza, wysoka zawartość soli i tłuszczów nasyconych, co zdecydowanie wiąże się ze zwiększoną częstością występowania chorób układu sercowo-naczyniowego, ale dotychczas nie była znana rola wielkości dostępu do tych restauracji. Tymczasem zdaniem ekspertów i specjalistów od prawidłowego odżywiania znaczne rozpowszechnienie barów szybkiej obsługi serwujących dania typu *fast food* jest ważnym czynnikiem „współczesnej kultury miejskiej”.

Doktor Saluja zaryzykował twierdzenie, że wyniki jego badań, które dotyczą zarówno populacji zamieszkujących obszary wiejskie, jak i miejskie Nowej Południowej Walii, potwierdzają niebezpieczny wpływ niewłaściwych nawyków żywieniowych i stawiają je w roli niezależnego czynnika ryzyka wystąpienia zawału serca . Zdaniem Autora Saluja spożywanie *fast food* zdecydowanie wiąże się z większym prawdopodobieństwem zgonu w przebiegu zawału serca. Niestety mimo to gwałtownie rośnie sprzedaż i dostępność tego typu produktów.

W swoim komentarzu prof. Tom Marwick, przewodniczący Komitetu Programu Naukowego tegorocznego Kongresu CSANZ, podkreślił, że dokument zajmujący się wpływem *fast food* na nasze zdrowie należy traktować jako ważny dokument, który dokumentuje związek między „złym jedzeniem” a zdarzeniami sercowymi, nadając mu rolę niezależnego czynnika ryzyka. Kluczowe będzie jednak zbadanie, czy to powiązanie jest niezależne od społecznych determinantów choroby, ponieważ wiemy, że punkty *fast food* są często bardziej powszechne na obszarach o niekorzystnych warunkach ekonomicznych. Niemniej, odkrycia przypominają, że podstawowe czynniki obciążające choroby sercowo-naczyniowe mogą ulec zmianie w wyniku zmian w polityce publicznej. Fakt, że nie podjęto odpowiednich kroków politycznych, pomimo niewiarygodnie wysokich społecznych kosztów epidemii chorób sercowo-naczyniowych, pozostaje w Australii podobnie jak w innych częściach świata tajemnicą.